

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-4-013 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 20-35/455-202
Karar Tarihi : 24.07.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Arslan NARİN (İkinci Başkan)
Üyeler : Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Bahar ERSOY ZENGİN, Mehmet Yavuz GÜNER, Enes YASAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Samuklar Motorlu Araçlar Madencilik İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Bülent GÜL, Av. Emel KARA,
Av. Ercan TÜRKER, Av. Tuğba AVCI ERDEM
Gülbağçe Mah. Dr. Sadık Ahmet Cad. No:17-19
Evke Trade Tower K:16 D:64 Osmangazi/Bursa

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Brisa Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Turgan GÜRMEN
Akat Mah. Meydan Cad. Meydan Apt. No:6/9
Beşiktaş/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Brisa Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.'nin bayileri arasında ayrımcılık yaptığı, bayilerine ürün satışlarında belli oranlarda indirim yapma hakkı verdiği, özellikle filo müşterilerine kendi belirlediği bayi dışında başka bayiler tarafından satış yapılmasını engellediği; lastik kaplama sektöründe faaliyet gösteren bazı şirketlerin yalnızca Brisa Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.'ye satış yaptığı ve dolayısıyla bayilerin söz konusu şirketlerden alım yapamadığı iddiaları.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 14.01.2020 tarih ve 395 sayılı ile intikal eden ve Samuklar Motorlu Araçlar Madencilik İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (SAMUKLAR) tarafından yapılan başvuruda; Brisa Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.'nin (BRISA) Bursa'da bayiliğini yaptığı, BRISA'nın bayileri arasında ayrımcılık yaptığı, bayilerine ürün satışlarında belli oranlarda indirim yapma hakkı verdiği, özellikle filo müşterilerine kendi belirlediği bayi dışında başka bayiler tarafından satış yapılmasını engellediği; lastik kaplama sektöründe faaliyet gösteren bazı şirketlerin yalnızca BRISA'ya satış yaptığı ve dolayısıyla bayilerin söz konusu şirketlerden alım yapamadığı iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 14.01.2020 tarih ve 395 sayılı ile intikal eden SAMUKLAR tarafından yapılan başvuru üzerine hazırlanan 06.02.2020 tarih ve 2020-4-013/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 13.02.2020 tarih ve 20-10/114-M sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

- (4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 16.07.2020 tarihli ve 2020-4-013/ÖA sayılı Öneri Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca BRISA hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Dosya Konusu İddialar

- (6) SAMUKLAR tarafından yapılan başvuruda özetle;
- SAMUKLAR'ın 1994-2017 yılları arasında lastik üretimi ve dağıtım alanlarında faaliyet gösteren BRISA'nın Bursa'da bayiliğini yaptığı,
 - BRISA'nın 2010 yılından itibaren ilan ettiği primleri eksik hesaplamak suretiyle SAMUKLAR'ın hak ettiği primleri ödemediği, prim ödemesine esas verilerinde ise SAMUKLAR'a ait bazı faturaların yer almadığı, bu şekilde SAMUKLAR'a ait hesaplanmayan, eksik hesaplanan ve ödenmeyen primler tutarının (.....)'den fazla olduğu,
 - BRISA'nın Bursa ilinde faaliyet gösteren diğer bayisi Alkam Lojistik Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.'ye (ALKAM)¹;
 - Ürün alımlarında SAMUKLAR'a sağlanan indirim oranından daha fazla indirim yapılması,
 - Ürün alımlarında SAMUKLAR'a tanınan vadeden daha uzun vade tanınması,
 - Ürün satışlarında SAMUKLAR'a tanınan indirim yapma oranından çok daha fazla indirim yapma hakkı verilmesi,
 - Bayilik süresi boyunca karşılıksız yatırım desteği, gider katılım desteği, reklam ve pazarlama desteği vb. adlar altında yüklü tutarlarda ödemeler yapılması,
 - BRISA'ya olan borçlarında vade farkı uygulanmaması ve borçlarının uzun sürelerle ertelenmesi

gibi ayrıcalıklar sağlayarak ayrımcılık yapmak suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığı ve SAMUKLAR'ın adil rekabet ortamında ticari faaliyet sürdürmesini engellediği,

- BRISA'nın, SAMUKLAR'ın yürüttüğü lastik kaplama faaliyetini sonlandırmasına sebep olduğu ve ilgili faaliyetin kendi organizasyonu çerçevesinde kurulan ve bölge bayilerinin ortak olduğu Pro-Kap Lastik Kaplama Lojistik Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. (PRO-KAP) tarafından yapılmasını sağladığı,
- BRISA'nın bölgedeki diğer bayilerle yaşadığı sorunlar nedeniyle PRO-KAP'a ait hisselerin SAMUKLAR'ın yetkililerine devredilmesini sağladığı, evrak üzerinde PRO-KAP'ın hisselerinin SAMUKLAR'da olduğu görülse de PRO-KAP'ın yönetim ve kontrolünün fiili olarak BRISA'da olduğu,
- PRO-KAP hisselerinin devralınması amacıyla BRISA'nın SAMUKLAR'a para gönderdiği, ancak bu paranın SAMUKLAR yetkilisi tarafından çekilerek BRISA'ya iade edilmesine rağmen cari hesapta SAMUKLAR'ın borçlu olarak gösterildiği ve bu şekilde haksız ve sanal bir borç yaratıldığı

¹ Şikâyetçi ile yapılan telefon görüşmesinde, söz konusu şirketin bayiliğinin 2017 yılında sona erdiği bilgisi edinilmiştir.

iddia edilerek BRISA hakkında gerekli incelemelerin yapılarak yaptırım uygulanması ve SAMUKLAR'ın uğradığı zararların tazminine hükmedilmesi talep edilmiştir.

(7) Ayrıca şikâyetçi, 03.02.2020 tarih ve 1105 sayı, 03.02.2020 tarih 1106 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden ek açıklamalarında;

- BRISA'nın özellikle filo müşterilerine kendi belirlediği bayi dışında başka bayiler tarafından satış yapılmasını engellediği, sadece kendi belirlediği bayi tarafından filo müşterilerine satış yapılmasını sağlayarak tüm bayilerin filo müşterilerine serbest rekabet kuralları çerçevesinde satış yapmasına engel olduğu,
- BRISA'nın bünyesine kattığı ve lastik kaplama hammaddesi üretimi yapan Bandag markası ile lastik kaplama hammaddelerini², perde arkasında sahibi olduğu ve fiilen kontrol ettiği PRO-KAP'a sattığı; PRO-KAP'ın ürettiği tüm kaplama lastik ürünlerini yalnızca BRISA'nın satın aldığı, böylece BRISA'nın kaplama lastik piyasasına hâkim olduğu ve tek satıcı olarak piyasaya ve bayilerine söz konusu ürünleri sattığı,
- BRISA'nın Bursa ili için yukarıda özetlenen sistemi;
 - Kayseri'de faaliyet gösteren Pro-Kap Kayseri Lastik Kaplama Lojistik Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. (PRO-KAP KAYSERİ),
 - Denizli'de faaliyet gösteren Pro-Kap Ege Lastik Kaplama Lojistik Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. (PRO-KAP DENİZLİ),
 - İstanbul'da faaliyet gösteren Pro-Kap Asya Lastik Kaplama Lojistik Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. (PRO-KAP İSTANBUL),
 - Kocaeli'de faaliyet gösteren İSB Lastik Kaplama Lojistik Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. (İSB)

üzerinden de yaparak, Türkiye'de lastik kaplama piyasasını kontrolü altına aldığı, tek satıcı olmak suretiyle piyasaya hakim olduğu; bu suretle bayilerin PRO-KAP'tan ve yukarıda sayılan diğer şirketlerden kaplama lastik satın alamamaları nedeniyle BRISA'dan kaplama lastik almak zorunda kaldıkları

ifadelerine yer vermiştir.

I.2. Hakkında Öneri Yürütülen Teşebbüs: Brisa Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş. (BRISA)

(8) 1988 yılında Sabancı Holding ve Bridgestone Corporation ortaklığı ile kurulan BRISA, esas olarak lastik üretimi ve dağıtım alanlarında faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede, otomobil, hafif ticari araç, otobüs, kamyon, tarım ve iş makinelerine yönelik lastik üretmekte ve dağıtmaktadır. BRISA yenileme³, *Original Equipment Manufacturer* (Orijinal Ekipman Üreticisi - OEM)⁴, ihracat olmak üzere üç ana kanalda satış faaliyetinde bulunmaktadır. BRISA'nın bünyesinde Bridgestone, Lassa, Firestone, Dayton, Saetta ve Kinesis isimli lastik markaları mevcuttur.

² Lastik kaplama hammaddeleri; sırt ömrü tükenmiş, ancak gövdesi kaplama yapılmaya uygun lastiklerin kaplanması için kullanılan malzemeler olarak tanımlanmaktadır.

³ Müşterilerin aracında bulunan lastiklerin herhangi bir nedenle değiştirilmesini kapsayan tüm lastik ve hizmet alımlarını ifade etmektedir.

⁴ Araç üreticisi firmalara yapılan satışlar kastedilmektedir.

- (9) BRISA aynı zamanda lastik kaplama⁵ malzemeleri tedarikçisidir. Bununla birlikte, lastik kaplama faaliyeti yoktur. Bu doğrultuda, yalnızca kaplama sırt kauçuğu ile kaplama makineleri, yardımcı ve sarf malzemeleri tedariki yapmaktadır. Lastik kaplama malzemeleri bakımından, BRISA'nın bünyesinde Bandag⁶, Protread by Bandag⁷, Cutcure ve Continium markaları bulunmaktadır. Söz konusu kaplama malzemeleri tedarikçiliği işi, BRISA'nın toplam cirosu içinde % (.....)'lık bir paya sahiptir.
- (10) Brisa'nın lastik dağıtımı yapan 398 bayisi bulunmaktadır. Bu bayilerin (.....) lastik kaplama işi ile de iştigal etmektedir. Söz konusu (.....) bayinin lastik kaplama atölyesi yatırımı bulunmakta olup, kaplamacılık faaliyeti yapmaktadırlar. Bu bayiler BRISA nezdinde "üretici bayi" olarak tanımlanmaktadırlar⁸. BRISA üretici bayilerinin (.....)'si farklı markalardan temin ettikleri malzemeler ile müşterilerine kaplama hizmeti sunmakta olup BRISA'dan malzeme temin etmemektedirler. BRISA'nın geriye kalan (.....) üretici bayisi BRISA'nın Bandag markası ve metodu ile müşterilerine kaplama hizmeti sunmaktadır⁹. Üretici bayiler dışında herhangi bir kaplama tesisi yatırımı olmadan kaplama hizmeti sunan bayiler de mevcuttur. Bu bayiler lastik sattıkları müşterilerinin karkaslarını (aşınmış ve kaplanabilir durumda lastik) herhangi bir kaplamacı atölyede kaplatarak ticaretlerini yapmaktadırlar. Bunlar, BRISA nezdinde "satıcı bayi" olarak adlandırılmakta olup belirli bir kaplamacı atölye ile çalışmadıkları için BRISA nezdinde kaç tane oldukları bilinmemektedir.
- (11) Yukarıda bahsi geçen üç kanal bazında BRISA ve rakiplerinin¹⁰ satış adedi ve satış tutarı bazında hesaplanan pazar paylarına aşağıda yer verilmiştir¹¹.

⁵ Aşınmış lastiklerin (karkas) belirli bir işlemde geçirilerek, yeni lastik özelliklerine yakın olacak şekilde yenilenmesine kaplama denilmektedir. Ülkemizde, binek araçlar hariç, ticari taşıtların lastikleri eğer kullanıcı tercih ederse kaplanmaktadır. Çoğu zaman, kullanıcılar yeni lastik almayı tercih etmektedirler.

⁶ Bandag Lastik Mamulleri Ticaret Ltd. Şti.'nin (BANDAG) tüm hisselerinin BRISA tarafından devralınması amacıyla Kuruma yapılan başvuru neticesinde, Kurulun 16.12.2010 tarihli ve 10-78/1609-615 sayılı kararı doğrultusunda söz konusu işlemin, ilgili pazar payı ve ciro bakımından öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 23.11.2010 tarihinde BRISA, BANDAG'ı devralmıştır. Lastik kaplama alanında faaliyet gösteren BANDAG, 2012 yılında faaliyetlerine son vermiştir. Bu tarihten itibaren Bandag ve alt markaları BRISA'nın alt markalarına dönmüştür.

⁷ Bandag alt markasıdır.

⁸ Söz konusu bayiler, karkası doğrudan son kullanıcıdan veya karkas tedarikçilerinden ("çıkmacı", "stepneci" vs.) toplayarak atölyesinde benzer yöntemlerle yenilemektedir.

⁹ BRISA ile Bandag kaplama işi yapan (.....) kaplamacı bayisi arasında Franchise Bayilik Sözleşmesi bulunmaktadır. BRISA, kaplama atölyesi kuran bayilerine sözleşme süresince malzeme tedariki ve makineler için servis mühendisliği ve eğitim, danışmanlık hizmetleri vermektedir.

¹⁰ BRISA tarafından Türkiye'de 100 civarında farklı marka lastik satıldığı, tablolarla yer alan tedarikçilerin bilinen ana tedarikçiler olduğu belirtilmiştir. Lastik sektörüne yönelik piyasa verisi bulunmadığından, BRISA'nın belirttiği tedarikçiler dikkate alınarak pazar payı hesaplaması yapılmıştır.

¹¹ Tablolarda yer alan 2020 yılı pazar payı bilgileri ilk 5 ayı kapsamaktadır.

20-35/455-202

Tablo 1: Teşebbüslerin Yenileme Kanalındaki Pazar Payları – Adet Bakımından (%)

Teşebbüs	Binek Araç				Hafif Ticari Araç				Ağır Ticari Araç				Tarım Makineleri				İş Makineleri & Forklift			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
BRISA	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
CONTINENTAL	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
GOODYEAR	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
HANKOOK	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
MICHELIN	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
PETLAS	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
PIRELLI	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
JANTSAN	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
KOCAELİ LASTİK	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
PROMETEON	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
TATKO	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
TOPLAM	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Kaynak: Teşebbüsler Tarafından Sunulan Cevabi Yazılar

Tablo 2: Teşebbüslerin Yenileme Kanalındaki Pazar Payları – Tutar Bakımından (%)

Teşebbüs	Binek Araç				Hafif Ticari Araç				Ağır Ticari Araç				Tarım Makineleri				İş Makineleri & Forklift			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
BRISA	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
CONTINENTAL	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
GOODYEAR	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
HANKOOK	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
MICHELIN	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
PETLAS	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
PIRELLI	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
JANTSAN	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
KOCAELİ LASTİK	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
PROMETEON	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
TATKO	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
TOPLAM	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Kaynak: Teşebbüsler Tarafından Sunulan Cevabi Yazılar

I.3. Şikâyetçi Teşebbüs: Samuklar Motorlu Araçlar Madencilik İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (SAMUKLAR)

- (12) SAMUKLAR 1995-2017 yılları arasında Bursa'da BRISA bayisi olarak faaliyet göstermiştir. SAMUKLAR, bayiliği döneminde hem lastik dağıtım işi hem de lastik kaplama işi ile iştigal etmiştir. 23.11.2010 tarihinde BRISA'nın BANDAG'ı devralması ile birlikte BANDAG ile SAMUKLAR arasında akdedilmiş olan Franchise Bayilik Sözleşmesi BRISA'ya devredilmiştir.

I.4. İlgili Pazar

I.4.1. İlgili Ürün Pazarı

- (13) BRISA esas olarak lastik üretimi ve dağıtım alanında faaliyet göstermektedir. BRISA aynı zamanda lastik kaplama malzemeleri de tedarik etmektedir. Başvuru sahibi SAMUKLAR'ın şikâyet konusu iddiaları hem lastik dağıtımına ve hem de lastik kaplama malzemelerinin tedarikine yöneliktir.
- (14) Geçmiş tarihli Kurul kararlarında, ilgili ürün pazarları, lastik üretim ve dağıtım faaliyetleri bakımından her bir motorlu taşıt grubu için ayrı ayrı olmak üzere binek otomobil, hafif ticari araç, kamyon, otobüs ve tarım makineleri lastiği üretimi ve dağıtım pazarları¹² olarak; lastik yenileme faaliyetleri bakımından ise yine her biri ayrı ayrı olmak üzere, binek araç, hafif/orta ticari araç (minibüs, kamyonet), ağır ticari araç (kamyon, tır) / otobüs, tarım ve iş makineleri lastik yenileme pazarları olarak tanımlanmıştır¹³. Bu doğrultuda, BRISA'nın satış yaptığı lastik grupları dikkate alınarak, en geniş haliyle, mevcut dosya bakımından da her bir motorlu taşıt grubu için ayrı ayrı olmak üzere binek otomobil, hafif ticari araç, ağır ticari araç/otobüs, tarım makineleri ve iş makineleri & forklift lastiği üretimi ve dağıtım pazarları ilgili ürün pazarları olarak ele alınabilecektir. Bununla birlikte, söz konusu pazarların da yine her bir motorlu taşıt grubunu ayrı ayrı içerecek şekilde "lastik yenileme pazarı", OEM pazarı" ve "yurtdışı yenileme ve OEM pazarı (ihracat)" olarak alt kırılımlara ayrılması mümkündür.
- (15) Lastik üretim ve dağıtımının yanı sıra, BRISA'nın lastik kaplama malzemeleri tedarik ettiği dikkate alındığında, diğer bir ilgili ürün pazarının motorlu taşıtlara yönelik lastik kaplama malzemeleri pazarı olarak ele alınması da mümkündür¹⁴.
- (16) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında "...inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir." ifadelerine yer verilmektedir. Dosya kapsamında yapılacak alternatif pazar tanımları çerçevesinde değerlendirmenin farklılaşmayacağından hareketle ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.

I.4.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (17) BRISA'nın lastik üretimi ve dağıtım faaliyetleri ile lastik kaplama malzeme tedariki faaliyetlerinin ülke çapında sunulabilir nitelikte olduğu dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

¹²Kurulun 06.02.2013 tarih ve 13-09/119-65 sayılı kararı.

¹³Kurulun 11.07.2007 tarih ve 07-59/680-237 sayılı kararı.

¹⁴BRISA tarafından sunulan açıklamalarda, lastik kaplama satışının yenileme lastik tanımına dahil olmadığı belirtilmiştir.

I.5. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.5.1. Yerinde İncelemede Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (18) BRISA çalışanı (.....)'den BRISA çalışanları (.....) ve (.....)'na gönderilen 10.04.2018 tarihli ve "Samuklar'dan ekipmanların alınması ve tabelaların sökülmesi hakkında" konulu elektronik posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Merhabalar,

Geçen hafta sonu itibari ile hukuk sürecinde olduğumuz Bursa iş ortağımız Samuklar'ın iki noktasındaki tabelalarımız sökülmüş ve ariyetli ekipmanlarımızın tamamına yakını geri alınmıştır. (.....) bundan sonra lastik ile ilgili herhangi bir iş yapmayacağını belirtmiştir.

İyi çalışmalar."

- (19) BRISA çalışanı (.....)'ndan BRISA Genel Müdürü (.....)'a gönderilen 12.04.2019 tarihli ve "SAMUKLAR TARAFINDAN AÇILAN YENİ DAVA" konulu elektronik posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır;

"(.....) Bey Merhaba,

Aşağıdaki mailde, bugün arabulucu Sayın (.....) tarafından tarafıma gönderilmiş olan ve Samuklar tarafından yeni açılmış bulunan davanın dilekçesi bulunmaktadır. Samuklar'ın bu yeni davadaki iddia ve talepleri;

- 1- 2010-2016 yılları arasında Brisa'nın hakim durumunu kötüye kullanarak bayiler arasında farklı uygulamalar, fiyatlar, avantajlar dolayısıyla Samuklar'ın uğradığı zararlar için faiz dahil (.....) TL,
- 2- Ödenmeyen primler için (.....) TL,
- 3- Portföy tazminatı olarak (.....) TL,
- 4- Teminat mektuplarının haksız tazmini için (.....) TL

Tutarlı olmak üzere (.....) TL'dir.

Bununla birlikte Samuklar'ın cari hesaptaki Brisa'ya olan borçlarından,

- 1- Samuklar'ın iddia ettiği hali ile Brisa'nın perde arkasında sahibi olduğu, fiilen kontrol ve idaresini yaptığı görüntüde ve evrak üzerinde Samuklar'ı hisse sahibi yaptığı Prokap Lastik Kaplama Lojistik Otom. San. Ve Tic. A.Ş. nedeniyle uğradığı (.....) TL zararın,
- 2- Haksız borçlanmalar nedeniyle uygulanan (.....) TL faizin

mahsup edilmesini talep etmektedir. ..."

- (20) BRISA ile SAMUKLAR temsilcilerinin katıldığı belirtilen 09.12.2019 tarihli toplantı tutanağında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"**Katılımcılar:** (.....)

Toplantıda;

- Samuklar ile 8 aydır devam eden bayilik görüşmelerinde Samuklar taleplerinin Brisa bayilik sistemi açısından uygun olmaması ve 2014-2016 yılları arasını kapsayan hesap mutabakatsızlığı bulunması nedeniyle bu aşamada bayilik talebinin karşılanmasının mümkün olmadığı,
- Bayilik talebinin karşılanması için Brisa'nın tüm bayilerine uygulamış olduğu teşvik sistemine uygun bir sözleşme ve bire bir teminat koşullarının uygulanması gerektiği,

- Samuklar'ın Bayilik sistemine dahlinin konuşulmasından önce hesap mutabaksızlığının mutlaka sona erdirilmesinin gerektiği,
- Brisa'nın Rekabet'in ihlali niteliğinde bir davranışı bulunmadığı ancak 2014-2016 yılları arasında Samuklar'ın cari hesabındaki mutabakatsızlığın giderilmesi amacıyla her iki tarafın bilgi ve belgelerinin tarafsız bir finans kuruluşu tarafından incelenerek çıkan sonuca göre mutabakat sağlanması gerektiği,
- Tarafsız finans kuruluşu tarafından yapılacak inceleme neticesinde mutabakatın Yasal Arabulucu aracılığı ile mahkeme ilamı niteliği kazanması ve bu karara istinaden Brisa'nın mevcut devam eden davasını geri çekmesi,

konuları konuşularak karara bağlamıştır.”

I.5.2. BRISA Tarafından Sunulan Açıklamalar

I.5.2.1. BRISA ile SAMUKLAR Arasındaki Uyuşmazlığa İlişkin Açıklamalar

(21) BRISA'dan gelen cevabi yazıda özetle;

- 2010 yılından itibaren SAMUKLAR'ın BRISA'ya yüksek tutarda vadesi geçmiş borçlarının oluştuğu, bu borçların (.....) boyunca birçok kez ödeme ertelemeler ve yeniden yapılandırmalarla düzenlendiği, 2010-2016 dönemi içerisinde toplam (.....) TL tutarında borç için, (.....) defa ödeme erteleme talebinde bulunduğu¹⁵ ve bu taleplerin tamamının BRISA tarafından onaylanıp ertelendiği,
- SAMUKLAR'ın borçlarının ertelenmesine ve/veya yapılandırılmasına rağmen borçlarını ödemekten imtina ettiği ve taahhüt ettiği teminatların hiçbirini yerine getirmediği,
- SAMUKLAR bayisinin nakit akışının bozulmaması amacıyla, borcu olmasına rağmen, nakit avans ve nakit yatırım desteği verilmeye devam edildiği¹⁶,
- BRISA tarafından SAMUKLAR aleyhine 25.05.2017 tarihinde (.....) TL ana para borcu üzerinden icra takibi başlatıldığı ve bu takip üzerine ticari ilişkinin, taraflar arasındaki bayilik sözleşmesinin 13.1. maddesine¹⁷ göre kendiliğinden sona erdiği,
- İcra takibi başlatıldıktan sonra da 2017 yılı içerisinde, anapara tahsilatının yapılabilmesi amacıyla, tekrar ticaretin başlatılması görüşmeleri yapılmışsa da, SAMUKLAR'ın yüksek miktardaki yatırım destek, iskonto, hibe lastik taleplerinden dolayı görüşmelerin devam ettirilemediği,
- 2019 yılı içerisinde SAMUKLAR'ın, borçlarının silinmesi ve kendisine (.....) TL ödeme yapılması talebinde bulunduğu ve bu talebinin yerine getirilmemesi durumunda BRISA'yı Kuruma şikâyet edeceğini belirttiği

ifade edilmiştir.

I.5.2.2. BRISA'nın Bayilik Sistemine İlişkin Açıklamalar

(22) BRISA'dan gelen cevabi yazılarda özetle;

- BRISA'nın lastik dağıtımının belirlenen kriterleri yerine getiren bayi ağı eliyle gerçekleştirildiği, dağıtım sisteminin nitel seçici bayilik sistemi olarak tasarlandığı,

¹⁵ Son ödeme erteleme talebinin 19.07.2016 tarihinde iletildiği belirtilmiştir.

¹⁶ Bu kapsamda, BRISA tarafından SAMUKLAR adına düzenlenen çeşitli yatırım ve destek formları cevabi yazı ekinde sunulmuştur.

¹⁷ Söz konusu maddede “(.....).” ifadeleri yer almaktadır.

herhangi bir sınırlama olmaksızın bayilik için yapılan başvuruların hepsinin değerlendirildiği,

- BRISA'nın kaplama lastik işine özel bir dağıtım sisteminin bulunmadığı, kaplama lastik satışının BRISA'nın lastik satışı yapan bayileri aracılığıyla gerçekleştirildiği,
- Bayilerin tanımlı münhasır bölgeleri ve/veya münhasır tanımlı müşterileri bulunmadığı, bayilere herhangi bir müşteri kısıtlaması yapılmadığı, BRISA'nın, (.....) bayilerin bu tip satışları yapmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı,
- Bayilik sözleşmelerinde toptancı bayi – perakendeci bayi ayrımı bulunmamakla birlikte bayilerin kendi ticari takdirleri ile toptancı veya perakendeci bayiliği zaman zaman tercih edebildiği; toptancı bayi olmayı tercih eden bayilerden, 26.04.2012 yılında BRISA tarafından yayınlanıp tüm bayilere duyurulan Toptancı Kanal Standardı'nda¹⁸ öngörülen kriterleri sağlamasının beklendiği; toptancı kanal standartlarını sağlayan her bayinin talep etmesi halinde toptancı bayi olabileceği; bu koşullara sahip olan bayilerin toptancı veya perakendeci bayiliği seçme konusunda tamamen serbest olduğu,
- Toptancı bayilerin hem sevkiyat hem de müşteri portföyü açısından dağıtım yapabilme kapasitesi bulunan bayiler olduğu; yüksek adetli lastiklerin depolama ve dağıtım süreçlerinin, hasar sorumluluklarının, satılan lastik bedellerinin faturalanmasının ve tahsilatlarının tümüyle toptancı bayilerin sorumluluğunda olduğu; bu nedenle toptancı bayilerin önemli seviyelerde depolama, lojistik maliyetleri, işletme sermayesi gereksinimleri ve tahsilat risklerinin bulunduğu ve buna bağlı olarak da toptancı bayilere verilen desteklerin (bayilerin bulunduğu bölge de dikkate alınmak suretiyle) perakendeci bayilerden farklılaştığı,
- Gerek toptancı bayilerin gerekse de perakendeci bayilerin satış yapacakları bölge ve müşterilerin bayilerin kendi ticari kararları doğrultusunda belirlendiği

ifade edilmiştir.

(23) BRISA'nın sunduğu bilgi ve belgeler çerçevesinde, Toptancı Kanal Standardı'nda öngörülen kriterlerin özetine aşağıda yer verilmektedir:

- (.....)¹⁹
- (.....)²⁰ (.....)²¹

I.5.3. Değerlendirme

(24) Dosyaya konu başvuru ve Kuruma sunulan ek bilgiler birlikte ele alındığında, 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilecek iddialara aşağıda yer verilmiştir:

¹⁸BRISA tarafından sunulan cevabi yazıda, Toptan Kanal Standardı'nda belirtilen koşullara sahip olmayan bayilerin, toptan kanal sektöründe başarılı olmasının mümkün olmayacağı düşüncesiyle hazırlandığı ve söz konusu kriterlerin toptan kanal bayileri tarafından bir rehber olarak kullanılabilirliği belirtilmiştir.

¹⁹Tali satıcılar, yıllık (.....) adet lastik satış potansiyeline sahip olan, BRISA bayileri dışındaki tüm lastik satış noktalarıdır.

²⁰BRISA'nın bayilerine duyurularını, bilgilendirmelerini ve kampanyalarını ilettiği intranet sistemidir. Buna ek olarak, BRISA bayileri, BBS üzerinden BRISA'dan alacakları ürünlerin sipariş girişini yapabilmektedir.

²¹Bayilerin satın aldıkları lastiklere ilişkin BRISA'ya kestikleri faturaları takip edebilmesi, satın aldıkları ürünleri analiz edebilmesi, teşvik sistemleri kapsamında prim hakedişlerini hesaplayabilmesi ve teşvik sistemiyle uyumlu prim faturası düzenleyebilmesi için kurulmuş bir intranet sistemidir.

- BRISA'nın farklı indirim oranları, vade, yatırım desteği, gider katılım desteği, reklam ve pazarlama desteği vs. sunmak suretiyle SAMUKLAR aleyhine ayrımcılık yaptığı iddiası,
- BRISA'nın, bayilerine ürün satışlarında belirli oranlarda indirim yapma hakkı tanıdığı iddiası,
- BRISA'nın özellikle filo müşterilerine kendi belirlediği bayi dışında başka bayiler tarafından satış yapılmasını engellediği iddiası,
- PRO-KAP, PRO-KAP KAYSERİ, PRO-KAP DENİZLİ, PRO-KAP İSTANBUL ve İSB isimli şirketlerin ürettikleri tüm kaplama lastik ürünlerini yalnızca BRISA'ya sattıkları ve BRISA'nın tek satıcı olarak piyasaya ve bayilerine söz konusu ürünleri sattığı iddiası.

(25) Söz konusu iddialardan ilk üçü, BRISA ile bayileri arasındaki bayilik ilişkisini; sonuncusu ise, BRISA ile lastik kaplama işi yapan şirketler arasındaki alım-satım ilişkisini esas almaktadır. BRISA'da yapılan yerinde incelemede, anılan iddialara yönelik rekabet ihlali şüphesi uyandırabilecek herhangi bir bulguya ulaşılmamıştır. Yukarıda yer verildiği üzere, yapılan incelemelerde, yalnızca BRISA ile SAMUKLAR arasındaki alacak-borç ilişkisine dair yazışmalara ve SAMUKLAR'ın başvuru dilekçesinde sunduğu birtakım iddialara ilişkin olarak BRISA'dan talep ettiği alacaklara yönelik yazışmalara rastlanmıştır. Aşağıda her bir iddia dosyası kapsamında elde edilen bilgiler ve ulaşılan tespitler çerçevesinde ayrı başlıklar altında ele alınarak değerlendirilmektedir.

1.5.3.1. SAMUKLAR Aleyhine Ayrımcılık Yapıldığı İddiası

- (26) BRISA'nın Bursa ilinde faaliyet gösteren diğer bayisi ALKAM'a farklı indirim oranları, vade, yatırım desteği, gider katılım desteği, reklam ve pazarlama desteği vs. sunduğu ve bu suretle SAMUKLAR aleyhine ayrımcılık yapmak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddia edilmiştir.
- (27) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar yoluyla kötüye kullanması*" yasaklanmaktadır. Maddenin devamında hâkim durumun kötüye kullanılması hallerine örnek olarak, "*eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması*" sayılmaktadır.
- (28) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu ifade edilmiş, bu hallere örnek olarak aynı maddenin ikinci fıkrasının (e) bendinde "*Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması*" sayılmıştır. Ancak ayrımcılık iddiasının 4. madde kapsamında ele alınabilmesi için salt sağlayıcı ile diğer alıcı (işbu dosya özelinde rakip bayi ALKAM) arasında sağlayıcı ile şikayetçi teşebbüs (SAMUKLAR) arasında akdedilen dikey anlaşmadan daha iyi koşulları olan bir dikey anlaşmanın akdedilmiş olmasının yetmeyeceği, sağlayıcı ile diğer bir teşebbüs arasında ayrımcılığa uğrayan teşebbüs aleyhine bir danışıklılık olmasının gerektiği değerlendirilmektedir. Dosya kapsamında yapılan incelemelerde bu tür bir anlaşmaya veya uyumlu eyleme işaret eden herhangi bir bulguya ulaşılmamıştır.

(29) İddia, şikayetçi teşebbüsün de ileri sürdüğü gibi 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ele alındığında, BRİSA'nın bayileri arasında ayrımcılık yaparak bu madde kapsamında bir ihlalde bulunduğu ileri sürülebilmesi için alıcıların "eşit durumda" olmaları ve bu alıcılara "aynı ve eşit hak, edim ve yükümlülükler için farkı şartların öne sürülmüş olması" gerekmektedir. Yukarıda da belirtildiği gibi bu şartlar 4. madde kapsamında ayrımcılık ihlalinin gerçekleşmesi için de aranmaktadır.

(30) BRISA tarafından gönderilen cevabi yazıda;

- Lastik dağıtımı açısından, BRISA'nın bayilerine 2013 yılına kadar tüketici lastikleri²² için (.....) gün, ticari lastikler²³ için (.....) gün; 2013 yılından itibaren tüketici lastikleri için (.....) gün, ticari lastikler için (.....) gün vade uyguladığı; dönemsel uygulamalar ve istisnai ürün gruplarında piyasa şartları göz önünde bulundurularak farklı uygulamalar yapılabildiği,
- Lastik kaplama hizmeti için ise, standart vadenin (.....) gün olduğu; ancak dönemsel uygulamalar, bayilerin ticari büyüklüğü ve piyasa şartları göz önünde bulundurularak farklı uygulamalar yapılabildiği,
- Yatırım desteğinin, lastik dağıtımı bakımından, (.....) lastik kaplama faaliyeti bakımından ise, (.....) kapsadığı,
- Lastik dağıtımı açısından, 2008 yılından itibaren bayi yatırım desteğinin, (.....) değerlendirilerek belirlendiği; bu desteklerin ilgili bayinin bir önceki yıl cirosunun %(.....)'si seviyesine denk geldiği,
- Lastik kaplama hizmeti bakımından ise, bayi yatırım desteğinin, (.....) dikkate alınarak belirlendiği,
- Her iki hizmet bakımından da katılım desteği adı altında BRISA tarafından bayilerine sunulan herhangi bir destek türü bulunmadığı,
- Her iki hizmet bakımından, bayilere, bölgesel pazarlama desteği adı altında, bayilerin BRISA'dan elde ettiği cironun %(.....)'sine varan oranlarda bölge şartlarına ve tüketici/ticari satış şartlarına göre belirlenen pazarlama desteği sağlandığı,
- Her iki hizmet bakımından, vade farkının²⁴ ilgili dönemin içinde bulunduğu ekonomik koşullara göre belirlendiği ve her sene teşvik sisteminde yayınlanarak yürürlüğe girdiği; istisnai olarak, (.....) dikkate alınarak vade farkı uygulamasında değişiklikler yapılabildiği,
- BRISA'nın bayilerine uyguladığı prim ve indirimlerle ilgili her yıla özgü "satış teşvik sistemi" hazırlandığı ve tüm bayiler ile paylaşıldığı, bununla birlikte değişen pazar koşullarına göre aylık yeni uygulamalar olabildiği, satış teşvik sisteminin tüketici lastikleri ve ticari lastikler bazında farklılaştığı²⁵

ifade edilmiştir.

(31) Bu çerçevede, ALKAM, SAMUKLAR ve Bursa'da faaliyet gösteren diğer bayilere uygulanan prim, indirim ve yatırım destekleri gösterir karşılaştırmalı tablolara aşağıda yer verilmiştir:

²² Tüketici lastiklerinin, binek, hafif ticari ve tarım makineleri lastiklerini kapsadığı belirtilmiştir.

²³ Ticari lastiklerin, otobüs, kamyon ve iş makineleri lastiklerini kapsadığı belirtilmiştir.

²⁴ Faturada belirlenen vade tarihinde borcun ödenmemesi halinde fark uygulaması başlamaktadır.

²⁵ Satış teşvik sisteminin, ticari lastikler için yılda (.....) kez, tüketici lastikleri için ise yılda (.....) kez belirlendiği ifade edilmiştir.

20-35/455-202

Tablo 7: Teşebbüslere Uygulanan Prim ve İndirim Tutarları (TL)

Teşebbüs	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Toplam
SAMUKLAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ALKAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İPEK TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKANLAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜDE TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEV-TAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MUZAFFER DEVECİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖKLER TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEVECİ LASTİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EREN OTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KILIÇ TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: BRISA Tarafından Sunulan Cevabi Yazı									

20-35/455-202Tablo 8: Teşebbüslere Uygulanan Yatırım Destekleri (TL)²⁶

Teşebbüs	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Toplam
SAMUKLAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ALKAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İPEK TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKANLAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜDE TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEV-TAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MUZAFFER DEVECİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖKLER TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEVECİ LASTİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EREN OTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KILIÇ TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BRISA Tarafından Sunulan Cevabi Yazı

²⁶BRISA tarafından, bölgesel pazarlama desteğinin "Prim ve Yatırım Desteği" adı altında raporlanması nedeniyle söz konusu destek türünün ayrıştırılarak sunulamadığı belirtilmiştir. Dolayısıyla yatırım destekleri, bölgesel pazarlama desteklerini de ihtiva etmektedir.

- (32) Tablo 7 ve 8 incelendiğinde, 2010-2017 döneminde Bursa bayileri arasında en çok prim, indirim ve yatırım desteğinin (.....) sağlandığı; toplam prim ve indirim miktarları bakımından, (.....) sonra en fazla prim ve indirim hak kazanan bayinin SAMUKLAR olduğu; bayilere sunulan yatırım destekleri açısından ise, SAMUKLAR'ın (.....) sırada yer aldığı anlaşılmaktadır.
- (33) BRISA tarafından sunulan açıklamalarda, ALKAM'ın bayiliğinin 20.10.1998 tarihinde başladığı ve 12.06.2015 tarihine kadar Bursa'da toptancı bayi statüsünde bayilik faaliyetinde bulunduğu, SAMUKLAR ile ALKAM'ın şube sayısı²⁷, ticari büyüklükleri ve lastik alım adetleri karşılaştırıldığında ALKAM'ın ticari büyüklüğünün SAMUKLAR'ın (.....) olduğu, ALKAM'ın bayilik ilişkisi süresince (.....) teminatlı, alacak risksiz şekilde BRISA'dan lastik alımlarını devam ettirdiği, ALKAM ile BRISA arasındaki bayilik ilişkisinin ALKAM'ın kendi ticari takdiri ile sona erdiği belirtilmiştir. Buna ilaveten, BRISA tarafından gönderilen cevabi yazıda, SAMUKLAR'ın da 2012 yılının başına kadar toptancı bayi olarak faaliyet gösterdiği; akabinde ise, toptan faaliyetlerinden kar edemediğini ilgili bölge müdürlüğüne bildirdiği; Bursa'da faaliyet gösterdiği lokasyonun, sosyo-ekonomik seviyesi yüksek nihai kullanıcıların bulunduğu yaşam alanlarına dönüşmesi nedeniyle perakende faaliyetlerine ağırlık vermek istediğini belirterek kendi arzusuyla toptancı bayi faaliyetlerini durdurduğu ifade edilmiştir.
- (34) Önaraştırma kapsamında, SAMUKLAR ile ALKAM'ın eşit alıcılar olup olmadığının ve anılan bayilere farklı şartların ileri sürülüp sürülmediğinin tespiti, dolayısıyla ayrımcılık iddiasının değerlendirilebilmesine istinaden, SAMUKLAR ile ALKAM'ın 2010-2017 döneminde BRISA'dan aldıkları lastik adedi ve lastik tutarı bilgilerine aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 9: SAMUKLAR ve ALKAM'ın Lastik Alım Adetleri

Teşebbüs	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ²⁸	2017	Toplam
SAMUKLAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ALKAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BRISA Tarafından Sunulan Cevabi Yazı

²⁷Bu çerçevede, faaliyet gösterdikleri dönemde SAMUKLAR'ın (.....) adet, ALKAM'ın ise (.....) adet bayisi olduğu belirtilmiştir.

²⁸ALKAM'ın 2016 yılı verisinin negatif değerli olmasının sebebinin teşebbüsün bayilik ilişkisi çerçevesinde aldığı lastikleri bayilik ilişkisi bittikten sonra BRISA'ya iade etmesi olduğu belirtilmiştir.

Tablo 10: SAMUKLAR ve ALKAM'ın Lastik Alım Tutarları (TL)

Teşebbüs	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ²⁹	2017	Toplam
SAMUKLAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ALKAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BRISA Tarafından Sunulan Cevabi Yazı

- (35) Tablolardan görüldüğü üzere, SAMUKLAR'ın gerek lastik alım adetleri gerek lastik alım tutarları ALKAM'ın verilerinden oldukça farklılaşmaktadır. Bu çerçevede, 2010-2017 döneminde ALKAM'ın SAMUKLAR'ın yaklaşık (.....) katı lastik alımı gerçekleştirdiği, bu alımların da tutar olarak SAMUKLAR'ın alımlarının yaklaşık (.....) katına tekabül ettiği dikkat çekmektedir. Dikkat çeken bir başka husus ise, SAMUKLAR'ın perakendeci bayi statüsüne geçtikten sonra özellikle 2013 ve 2014 yıllarında BRISA'dan alımlarını arttırmıştır.
- (36) Aynı dönemde, ALKAM ve SAMUKLAR ile aynı bölgede faaliyet gösteren bayilerin lastik alım adetleri ve lastik alım tutarları ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 11: Diğer Bayilerin Lastik Alım Adetleri

Teşebbüs	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Toplam
İPEK TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKANLAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜDE TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEV-TAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MUZAFFER DEVECİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖKLER TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEVECİ LASTİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EREN OTO ³⁰	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KILIÇ TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BRISA Tarafından Sunulan Cevabi Yazı

Tablo 12: Diğer Bayilerin Lastik Alım Tutarları (TL)

Teşebbüs	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ³¹	TOPLAM
İPEK TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKANLAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜDE TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEV-TAR OTOMOTİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

²⁹ALKAM'ın 2016 yılı verisinin negatif değerli olmasının sebebinin teşebbüsün bayilik ilişkisi çerçevesinde aldığı lastikleri bayilik ilişkisi bittikten sonra BRISA'ya iade etmesi olduğu belirtilmiştir.

³⁰EREN OTO'nun 2017 yılı verisinin negatif değerli olmasının sebebinin teşebbüsün bayilik ilişkisi çerçevesinde aldığı lastikleri bayilik ilişkisi bittikten sonra BRISA'ya iade etmesi olduğu belirtilmiştir.

³¹EREN OTO'nun 2017 yılı verisinin negatif değerli olmasının sebebinin teşebbüsün bayilik ilişkisi çerçevesinde aldığı lastikleri bayilik ilişkisi bittikten sonra BRISA'ya iade etmesi olduğu belirtilmiştir.

MUZAFFER DEVECİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÖKLER TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DEVECİ LASTİK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EREN OTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KILIÇ TİCARET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: BRISA Tarafından Sunulan Cevabi Yazı									

(37) Tablo 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 bir bütün olarak incelendiğinde, bayilerin alım adetleri ve alım tutarlarına bağlı olarak bayilere sağlanan indirim oranlarının, primlerin ve yatırım desteklerinin farklılaştığı anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, özellikle SAMUKLAR ile ALKAM arasında gözlemlenen farkın, anılan bayilerin statülerinden kaynaklandığı kanaati oluşmuştur. Şöyle ki, 2012 yılına kadar toptancı bayi statüsünde faaliyet gösteren SAMUKLAR'ın söz konusu yıl itibarıyla perakendeci bayi statüsüne geçmiş olduğu, ALKAM'ın ise bayiliği süresince toptancı bayi statüsünde faaliyet gösterdiği bilinmektedir. BRISA tarafından ifade edildiği üzere, toptancı bayilerin yüksek miktarda lastik alımı yapmaları nedeniyle, anılan bayilerin depolama ve lojistik maliyetleri yüksek olup daha fazla sermayeye ihtiyaç duymaktadırlar. Buna ilaveten, söz konusu bayilerin tahsilat riskleri de perakendeci bayilere nazaran daha fazladır. Bu çerçevede, ALKAM'ın daha fazla alım yapması ve daha fazla maliyete katlanması sebebiyle, BRISA tarafından ALKAM'a daha fazla indirim, prim ve destek sağlandığı kanısına ulaşılmıştır. BRISA tarafından sunulan açıklamalardan da, bayilere sunulan desteklerin (.....) göre farklılaşabildiği anlaşılmaktadır. Bu durumun, ticari hayatın koşulları çerçevesinde makul bir uygulama olduğu değerlendirilmektedir. Her ne kadar iki bayinin de toptancı bayi olarak faaliyet gösterdiği ortak bir dönem (2010-2012) olsa da, SAMUKLAR'ın söz konusu dönemde de ALKAM'dan çok daha düşük miktarlarda alım yaptığı anlaşılmaktadır. Bu hususun, BRISA tarafından belirtildiği üzere, ALKAM'ın ticari büyüklüğünün SAMUKLAR'ın (.....) olması ile doğrudan bağlantılı olduğu değerlendirilmektedir. Diğer yandan, SAMUKLAR'ın ticari büyüklüğü ile bağlantılı olarak, BRISA'ya sunduğu yıllık ortalama teminat miktarının ALKAM'a nazaran (.....) olduğu ve vadesi geçmiş alacak farkının ALKAM'dan (.....) olduğu tespit edilmiştir. Bu açıklamalar çerçevesinde, ALKAM ile SAMUKLAR'ın BRISA nezdinde eşit alıcılar olmadığı kanaati oluşmuştur.

(38) Bununla birlikte, söz konusu bayilerin eşit alıcılar oldukları varsayımı altında dahi, BRISA tarafından bayilere farklı uygulamalarda bulunduğu yönünde bir çıkarım yapılması zordur. Nitekim BRISA'da yapılan yerinde incelemelerde, BRISA bayileri arasında ayrımcılık yapıldığına dair herhangi bir belge elde edilememiş olup, BRISA tarafından hazırlanan ve gerek lastik ürünleri gerekse de kaplama lastik malzemeleri tedariki açısından bayilere yıl bazında duyurulan Satış Teşvik Sistemlerinin de ayrımcılık uygulamasına mahal vermediği değerlendirilmektedir. Şöyle ki, önaraştırma kapsamında her iki ürün grubuna ilişkin 2010 yılından itibaren bayilerle paylaşılan Satış Teşvik Sistemleri incelenmiş ve bu kapsamda bayilere objektif kriterler getirilerek, tüm bayileri kapsayacak şekilde belirli skalalar dâhilinde uygulanan bir prim/indirim sistemi geliştirildiği tespit edilmiştir. Vade farkı uygulamasının da ilgili dönemin ticari koşullarına göre belirlendiği ve her sene Satış Teşvik Sistemi'nde yayınlanarak yürürlüğe girdiği anlaşılmaktadır. Diğer yandan, gerek lastik ürünleri gerekse de lastik kaplama malzemeleri bakımından bayilere uygulanan vadelerin, kampanyalar veya Satış Teşvik Sistemleri ile bayilere duyurulduğu ve kural olarak standart sürelerle tabi

olduğu bilgisi edinilmiştir. Söz konusu açıklamalar ve tespitler çerçevesinde, BRISA'nın SAMUKLAR aleyhine ayrımcılık yapmadığı kanaatine varılmıştır.

I.5.3.2. Bayilerin Ürün Satışlarında Belirli Oranlarda İndirim Yapma Hakkı Olduğu İddiası

- (39) 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2017/3 sayılı Tebliğ) 2. maddesinde *"Bu Tebliğ, yeni motorlu taşıtların alımı, satımı veya yeniden satımı; motorlu taşıtların yedek parçalarının alımı, satımı veya yeniden satımı ve motorlu taşıtlara yönelik bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması konulu dikey anlaşmaların, dikey sınırlamalar içermeleri halinde, bu Tebliğde düzenlenen koşullara uymak kaydıyla, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmalarını kapsar."* hükmüne yer verilmiştir. Aynı Tebliğ'in 4. maddesinde ise, yedek parçalar *"Bir motorlu taşıtın parçalarını değiştirmek amacıyla motorlu taşıtın üzerine veya içine takılabilen, yakıt hariç olmak üzere, motorlu taşıtın kullanımı için gerekli olan mallar"* olarak tanımlanmıştır. Söz konusu yedek parça tanımı çerçevesinde, lastikler yedek parça olarak kabul edilmekte olup lastik dağıtımına ilişkin anlaşmaların grup muafiyetinden yararlanması için anılan Tebliğ'e uygun olarak yapılması gerekmektedir.
- (40) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinin ilk fıkrasının (a) bendi uyarınca dağıtıcının kendi satış fiyatını belirlemesinin engellenmemesi gerekmektedir. Dolayısıyla BRISA'nın bayilerine ürün satışlarında belirli oranlarda indirim yapma hakkı tanıdığı iddiasının bu çerçevede ele alınması mümkündür. Nitekim tavsiye fiyat niteliğinde ilan edilmiş bir fiyat seviyesinden dağıtıcının uygulayabileceği indirim oranının en üst seviyesinin belirlenmesi, dolaylı olarak yeniden satış fiyatının tespiti anlamına gelebilecek olup, somut olayda BRISA'nın bayilerinin yeniden satış fiyatlarına müdahale edip etmediğinin ortaya konulması gerekmektedir.
- (41) Yukarıda da ifade edildiği üzere, BRISA'da yapılan yerinde incelemelerde BRISA'nın bayilerinin uygulayacağı fiyatları doğrudan veya dolaylı olarak belirlediği yönünde herhangi bir emareye rastlanmamıştır. BRISA tarafından yapılan açıklamalarda, bayilerin müşterilerine uygulayacağı fiyatları, indirim oranlarını, ödeme koşullarını ve vadelerini kendi ticari takdirleri ile belirlediği ifade edilmiştir. BRISA ile bayileri arasında imzalanan Bayilik Sözleşmesi³² incelendiğinde, bayilerin uygulayacakları fiyat politikasına yönelik herhangi bir hüküm öngörülmediği anlaşılmaktadır. Öneri kapsamında, 2010-2020 döneminde, farklı lastik markalarını ve ürün gruplarını³³ içerecek şekilde düzenlenen ve BRISA tarafından bayilere gönderilen fiyat sirkülerleri de incelemiş olup, BRISA'nın yalnızca tavsiye niteliğindeki perakende satış fiyatlarını bayileriyle paylaştığı görülmüştür. Söz konusu sirkülerler, BRISA'nın bayilerinin müşterilerine uygulayacağı indirim oranına dair herhangi bir bilgi veya yönlendirme ihtiva etmemektedir. Bu doğrultuda, BRISA'nın bayilerinin yeniden satış fiyatlarına müdahale ettiğine ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

I.5.3.3. Filo Müşterilerine Yalnızca Belirli Bayilerin Satış Yapabildiği İddiası

- (42) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinin ilk fıkrasının (b) bendinde, aşağıdaki haller dışında, dağıtıcının anlaşma konusu mal veya hizmetleri satacağı bölgeye veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi yasaklanmıştır:

³² Öneri kapsamında, BRISA'nın bayileri ile tek tip sözleşme imzaladığı anlaşılmıştır.

³³ Ürün gruplarının i) ticari ürünler (otobüs, kamyon ve iş makineleri lastikleri) ve ii) tüketici ürünleri (binek, hafif ticari, tarım lastikleri) şeklinde ikiye ayrıldığı görülmektedir.

“1) Alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir başka alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanması,

2) Toptancı seviyesinde faaliyet gösteren alıcının son kullanıcılara yönelik satışlarının kısıtlanması,

3) Seçici dağıtım sistemi üyelerinin yetkili olmayan dağıtıcılara, bu sistemin işletilmesi için sağlayıcı tarafından ayrılmış olan bölge içinde satış yapmalarının kısıtlanması,

4) Birleştirilmek amacıyla tedarik edilen parçaların söz konusu olması halinde, alıcının bunları üretici konumundaki sağlayıcının rakiplerine satmasının kısıtlanması”

- (43) BRISA'nın özellikle filo müşterilerine kendi belirlediği bayi dışında başka bayiler tarafından satış yapılmasını engellediği iddiasının söz konusu hüküm doğrultusunda değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, özellikle BRISA'nın filo müşterilerine yapılacak pasif satışları engelleyip engellemediği önem kazanmaktadır.
- (44) BRISA tarafından sunulan açıklamalarda, bayilerin tanımlı münhasır bölgeleri ve/veya münhasır tanımlı müşterileri bulunmadığı, bayilere herhangi bir müşteri kısıtlaması yapılmadığı ifade edilmiştir. Nitekim BRISA ile bayileri arasında imzalanan Bayilik Sözleşmesi incelendiğinde, bayilere münhasır bölgeler yahut müşteri grupları tahsis edilmediği anlaşılmaktadır. Bayilik Sözleşmesi'nin 7.1. numaralı maddesinde bulunan “Özel Satışlar” başlıklı bölümde ise aşağıdaki ifadelere yer verildiği görülmektedir:

“(.....).”

- (45) BRISA yukarıda sayılan müşterilerine doğrudan satış yapabileceği gibi bayileri aracılığıyla da satış yapabilecek olup bayilere getirilmiş herhangi bir müşteri kısıtlaması bulunmamaktadır. Söz konusu hüküm dışında, müşterilere yapılacak satışlar bakımından herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.
- (46) Başvuru sahibinin iddiası ele alındığında ise yerinde incelemelerde BRISA'nın bazı bayilerin filo satışlarına engel olduğuna ilişkin herhangi bir yazışmaya rastlanmamıştır. BRISA tarafından yapılan açıklamalarda, lastik satışları açısından; filo müşterilerinin bayilerin müşterileri olduğu, filo müşterilerinin dilerse doğrudan BRISA'dan dilerse BRISA'nın herhangi bir bayisinden lastik alımını gerçekleştirebildiği ifade edilmiştir. Kaplama lastik satışı açısından ise BRISA'nın bu alanda bir faaliyetinin olmadığı, bu nedenle BRISA'nın kaplama lastik sattığı filo müşterisinin bulunmadığı, filo müşterilerinin kaplama lastik talebini bazı BRISA bayilerinin karşıladığı belirtilmiştir.
- (47) BRISA'nın filo müşterilerinden gelen cevabi yazılar incelendiğinde, bazı filo müşterilerinin lastik alımlarını doğrudan BRISA'dan yapmayı tercih ettikleri, bazılarının ise bayilerden yapmayı tercih ettikleri görülmüştür. Bu doğrultuda, cevabi yazılardan filo müşterilerinin diledikleri bayiden alım yapabildikleri ve BRISA'nın bu konuda bayilere bir yönlendirmede bulunmadığı anlaşılmıştır. Öte yandan, önaraştırma kapsamında bayilerin filo müşterilerine yaptığı satış adetlerine ilişkin olarak BRISA'dan bilgi talep edilmiş olup 2015-2020 döneminde müşterilerin farklı bayilerden alım yapabildikleri hususu teyit edilmiştir. BRISA tarafından sunulan liste incelendiğinde, filo müşterilerinin tek bir bayiye bağlı kalmaksızın birden fazla BRISA bayisinden alım yapabildiği dosya içeriği bilgilerden anlaşılmaktadır. Örnek vermek gerekirse, filo müşterilerinden olan (.....) 31 farklı bayiden, her biri farklı miktarlarda, toplam (.....) adet, (.....) unvanlı filo müşterisinin 3 farklı bayiden (.....) adet, (.....) unvanlı filo müşterisinin 3 farklı bayiden (.....) adet, (.....) unvanlı filo müşterisinin 9 farklı bayiden toplam (.....) adet lastik alımı gerçekleştirdiği görülmektedir. Aynı listede,

SAMUKLAR'ın da lastik satışı gerçekleştirdiği filo müşterilerinin başka BRISA bayilerinden de lastik aldıkları görülmektedir. (.....) unvanlı filo müşterileri bunlara örnek verilebilmektedir. Bu doğrultuda, BRISA'nın bayilerine müşteri kısıtlaması getirdiği yönündeki iddianın gerçeği yansıtmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

I.5.3.4. PRO-KAP, PRO-KAP KAYSERİ, PRO-KAP DENİZLİ, PRO-KAP İSTANBUL ve İSB'nin Yalnızca BRISA'ya Satış Yaptıkları ve BRISA'nın Tek Satıcı Olduğu İddiası

- (48) Başvuru kapsamında, PRO-KAP, PRO-KAP KAYSERİ, PRO-KAP DENİZLİ, PRO-KAP İSTANBUL ve İSB unvanlı şirketlerin ürettikleri tüm kaplama lastik ürünlerini yalnızca BRISA'ya sattıkları, BRISA'nın tek satıcı olarak piyasaya ve bayilerine söz konusu ürünleri tedarik ettiği ve bayilerin söz konusu ürünleri BRISA haricindeki herhangi bir kaynaktan satın alamadığı iddia edilmiştir.
- (49) 2017/3 sayılı Tebliğ'in grup muafiyetine ilişkin genel koşulları düzenleyen 5. maddesinin üçüncü fıkrasında *"Tek alıcıya sağlama yükümlülüğü içeren dikey anlaşmalarda muafiyet, alıcının anlaşma konusu malları ve hizmetleri aldığı ilgili pazardaki payının %30'u aşmaması koşuluyla uygulanır."* hükmüne yer verilmiş olup, PRO-KAP, PRO-KAP KAYSERİ, PRO-KAP DENİZLİ, PRO-KAP İSTANBUL ve İSB unvanlı şirketlerin ürettikleri tüm kaplama lastik ürünlerini yalnızca BRISA'ya sattıkları yönündeki iddianın tek alıcıya sağlama yükümlülüğü şartı çerçevesinde ele alınıp alınamayacağı hususunun netleştirilmesi gerekmektedir.
- (50) BRISA tarafından gönderilen cevabi yazılarda özetle;
- BRISA ile Bandag markasına yönelik kaplama işi yapan (.....) kaplamacı bayisinin Franchise Bayilik Sözleşmesi bulunduğu; PRO-KAP, PRO-KAP KAYSERİ, PRO-KAP DENİZLİ, PRO-KAP İSTANBUL ve İSB firmalarının söz konusu kaplamacı bayilerden olduğu,
 - PRO-KAP unvanlı bayilerin, tek başına üretici bayilik için yatırım imkânı ve kaplama potansiyeli olmayan satıcı bayilerden birkaçının bir araya geldiği eşit hisseli kaplama üretim merkezleri olarak kurulduğu³⁴,
 - BRISA'nın bu bayiliklerle yegâne ticari ilişkisinin aslen, Bandag Franchise Sözleşmesi ile belirlenen malzeme tedariki ve mühendislik hizmetleri olduğu, bu doğrultuda BRISA'nın anılan bayilere ekipman ve makine yatırım desteklerinde bulunduğu ve bu ekipman ve makinelerin kullanımına ilişkin eğitimler verdiği,
 - BRISA'nın bu şirketlerin üretim planları ve yönetimlerinde herhangi bir söz hakkının bulunmadığı,
 - Türkiye'de kaplama lastik pazarında faaliyet gösteren 250'den fazla kaplama atölyesi olduğunun tahmin edildiği, dolayısıyla BRISA'nın (.....) üretici bayisi dışında, BRISA'nın diğer bayilerinin kaplama lastikleri söz konusu atölyelerden de temin edebileceği,

³⁴ BRISA tarafından sunulan cevabi yazı kapsamında, PRO-KAP'ın, SAMUKLAR, ALKAM ve Yayla Motorlu Araçlar Tarım Ürünleri ve Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti. (YAYLA) ortakları tarafından kurulduğu, ortaklar arasında çıkan uyuşmazlıklar nedeniyle ALKAM ve YAYLA'nın ortaklıktan ayrıldığı, SAMUKLAR'ın ise tek hissedar olarak kalması akabinde BRISA'dan lastik kaplama malzemesi satın almayı durdurduğu, bunun üzerine PRO-KAP'a ait atölyede yapılan incelemede PRO-KAP'ın üretim faaliyetinin sona erdiğinin tespit edildiği, dolayısıyla BRISA ile PRO-KAP arasında ticari ilişkinin fiilen sona erdiği ve söz konusu firmanın ticari faaliyetlerinin devam edip etmediği hususunda BRISA'nın bilgi sahibi olmadığı ifade edilmiştir.

- Bir kaplama atölyesinin yılda ortalama 1800 lastik kapladığı dikkate alındığında, Türkiye’de yıllık 450.000 lastik kaplandığı ve bunun için kaplama atölyelerin toplamda yaklaşık 8100 ton sırt kauçuğu (kaplama malzemesi) satın aldıklarının tahmin edildiği,
- BRISA’nın Bandag franchise sisteminde bulunan bayilerine yıllık (.....) ton sırt kauçuğu sattığı gözetildiğinde, BRISA’nın kaplama malzemeleri pazar payının %(.....) olduğunun tahmin edildiği,
- BRISA haricinde kaplama malzemesi tedarik eden teşebbüslerin pazar payları bilinmemekle birlikte, BRISA’nın bilgisi dâhilinde, piyasada kaplama malzemesi ürettiği/tedarik ettiği bilinen şirket sayısının 15 olduğu³⁵

belirtilmiştir.

- (51) Bu kapsamda, öncelikle, BRISA ile PRO-KAP, PRO-KAP BURSA, PRO-KAP DENİZLİ, PRO-KAP KAYSERİ, PRO-KAP İSTANBUL ve İSB firmaları arasındaki tedarik ilişkisinin başvuru dilekçesindeki tedarik ilişkisinden tamamen farklılaştığı anlaşılmıştır. Şöyle ki, anılan firmalar BRISA’dan lastik kaplama malzemelerini satın alan ve Bandag Franchise Sözleşmesi kapsamında kaplama lastik üreten bayiler olup, iddia edildiğinin aksine, söz konusu bayiler tarafından BRISA’ya kaplama lastik satışı yapılmamaktadır. BRISA, söz konusu franchise sistemindeki bayilerine kaplama sırt kauçuğu, kaplama makineleri, yardımcı ve sarf malzemeleri tedariki yapmaktadır. BRISA’nın bu alandaki faaliyeti, kaplama malzemesi tedariki işi ile sınırlı olup, BRISA kaplama lastik alımı yahut dağıtımını yapmamaktadır. Dolayısıyla, başvuru konusu iddianın tek alıcıya sağlama yükümlülüğü kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşılmıştır. Bu çerçevede, BRISA’nın kaplama lastikler bakımından tek satıcı olduğu ve piyasayı kontrol ettiği iddiasının da gerçeği yansıtmadığı görülmektedir.
- (52) Bu noktada, başvuru kapsamındaki iddialardan ayrı olarak, BRISA’nın lastik kaplama malzemelerinin tedariki bakımından piyasada tek satıcı olup olmadığı hususuna da yer vermek gerekmektedir. BRISA ile bayileri arasındaki Bandag Franchise Sözleşmesi incelendiğinde, sistem üyesi bayilerin hammaddeleri yalnızca BRISA’dan, BRISA’nın iştiraklerinden veya franchise sistemi üyelerinden satın almaları gerektiği anlaşılmaktadır³⁶ (madde 3). Bu doğrultuda, Bandag franchise sistemine dâhil olan kaplamacı bayilerin birtakım standartların sağlanabilmesi için yalnızca yetkili kılınmış yerlerden hammadde tedarik etmesinin makul bir uygulama olduğu değerlendirilmektedir. Diğer yandan, söz konusu bayilerin kapladıkları lastikleri diledikleri müşterilere ve yerlere satabileceğinin düzenlendiği, bu konuda herhangi bir kısıtlama olmadığı görülmektedir (madde 6).
- (53) Öneri kapsamında yapılan araştırmalarda, SAMUKLAR’ın sahibi olduğu PRO-KAP’ın hâlihazırda BRISA’nın kaplamacı bayisi olmadığı tespit edilmiş olup, lastik

³⁵Söz konusu şirketler; Ako Lastik Kaplama A.Ş., Alev Makina Kauçuk San. Tic. A.Ş., Atlı Otomotiv Nak. San. Tic. Ltd. Şti., Billas Lastik ve Kauçuk San A.Ş., Continental Otomotiv Lastikleri Tevzi A.Ş., Goodyear Lastikleri Türk A.Ş., KOP-LAS Lastik Kaplama, LAS-KAP Oto Lastik Kaplama San. ve Tic. Ltd. Şti., Marangoni Kauçuk Ticaret A.Ş., Michelin Lastikleri Ticaret A.Ş., Özgöçmen Oto Lastik Kaplama San. ve Tic. A.Ş., Özka Lastik ve Kauçuk San. Tic. A.Ş., Prometeon Turkey Endüstriyel ve Tic. Lastikleri A.Ş., Rekor Kauçuk Sanayi ve Ticaret A.Ş., Tatko Lastik A.Ş. olarak belirtilmiştir.

³⁶Nitekim PRO-KAP KAYSERİ, PRO-KAP İSTANBUL, PRO-KAP DENİZLİ ve İSB’den gelen bilgiler dâhilinde, söz konusu bayilerin franchise sisteminden dolayı Bandag marka hammaddeleri BRISA’dan satın aldıkları, bununla birlikte diğer yardımcı malzemeleri başka şirketlerden temin edebildikleri anlaşılmıştır.

kaplama faaliyetlerine son vermiş olabileceği³⁷, bununla birlikte, faaliyetlerine devam etme ihtimali de dikkate alındığında, PRO-KAP'ın (dolayısıyla SAMUKLAR'ın) kaplama lastik malzemelerini BRISA'dan alma zorunluğunun bulunmadığı, piyasada lastik kaplama malzemesi tedarik eden 15 şirket olduğu ve buna ilaveten Türkiye'de 250'den fazla lastik kaplama atölyesi bulunduğu gözetilerek, söz konusu hammaddelerin ve kaplama lastiklerin BRISA haricindeki alternatif tedarik kaynaklarından da temin edilmesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir. Kaldı ki, BRISA'nın, kaplama malzeme satışından elde ettiği cirosunun toplam cirosu içindeki payının % (.....) olduğu ve kaplama malzemeleri pazarında % (.....) oranında paya sahip olduğunun tahmin edildiği dikkate alındığında, BRISA'nın söz konusu pazara hakim olduğu ve söz konusu pazarı kontrol ettiği yönünde bir çıkarım yapılması mümkün değildir.

- (54) Yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde, başvuru sahibinin kaplama lastik malzemeleri bakımından ileri sürdüğü iddialara ilişkin olarak da 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (55) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

³⁷ Anılan firma yetkililerine telefonla ulaşılamamış olup, BRISA tarafından sunulan açıklamalarda da, söz konusu firmanın hâlihazırda faaliyet gösterip göstermediğinin bilinmediği belirtilmiştir.